

Ko e Myocarditis hili 'a e huhumalu'i COVID-19: Ko e ngaahi me'a ke 'ilo 'e mātu'a mo e to'utupu

Ko e ha 'a e myocarditis?

Ko e Myocarditis (mo e pericarditis) ko e ngaahi hingoa 'o ha fakatamaki (inflammation) 'oku hoko 'i loto mo takatakai 'i he mafu. 'Oku kau 'i he ngaahi faka'ilonga angamaheni 'a e mamahi 'o e fatafata, faingata'a 'o e manava, mo e ongo'i hange 'oku fu'u vave ho mafu. 'Oku fa'a fakatupu 'e he founga malu'i 'a e sino 'a e fakatamaki (inflammation) ko 'eni ko ha tali ki ha uesia, hange ko e vailasi.

'Oku 'ikai ko ha me'a angamaheni 'a e Myocarditis pea 'oku tātāitaha ke ne fakatupu 'a e mate.

'Oku si'isi'i hifo 'i he keisi 'e 200,000 'o e myocarditis 'i 'Amelika 'i he ta'u kotoa, pea si'i hifo 'i he 2% 'o e mate mei ai. 'Oku te'eki ai ha mate tupu mei he myocarditis 'o tupu mei he huhu malu'i COVID-19 'i 'Amelika.

- Ko e mahaki ni 'oku pipihi
- Ka 'i he taimi lahi ko e ngaahi keisi 'oku si'isi'i pē (mild)
- 'Oku fa'a si'isi'i pe 'a e faito'o 'oku fiema'u ki ai, 'o tokanga taha pē ki he ngaahi faka'ilonga 'o e mahaki

'Oku 'i ai ha fekau'aki mo e huhu malu'i COVID-19?

'Oku mahalo pē. 'Oku hāhāmolofoia 'aupito ha fakatu'utamaki hili 'a e huhu malu'i, ka 'e lava pe ke hoko. 'Oku hoko pē mo e myocarditis ki he kakai 'oku 'ikai ke nau huhu malu'i.

Koe'uhi 'oku 'ikai ke tuku ki tu'a, 'oku fale'i 'e he penolo malu 'o e Centers for Disease Control and Prevention (CDC, Senitā Mapule'i mo Faka'ehi'ehi e Ngaahi Mahaki) 'oku "mahalo" pē 'oku 'i ai 'a e kaungā 'a e myocarditis mo e pericarditis ki he huhu malu'i COVID-19 mRNA (ngaahi 'e he Moderna mo e Pfizer-BioNTech).

Ko e hā 'a e ngaahi faka'ilonga puke ke u 'ilo ki ai 'i he hili 'a e huhu malu'i?

'Oku meimei ke hoko ha ngaahi keisi 'i he to'utupu mo e kakai tangata lalahi kei talavou 'oku si'i hifo he ta'u 30. 'Oku hangē 'oku angamaheni 'aki pē 'a e ngaahi faka'ilonga hili 'a e huhu malu'i hono ua.

'Oku fokotu'u mai 'e he CDC ke kumi tokoni 'a e kakai ne toki huhu malu'i ki ha toketā kapau te nau ma'u ha taha 'o e ngaahi faka'ilonga ko 'eni hili hono huhu malu'i kinautolu, tautautefito 'i he 'uluaki uike hili e huhu malu'i:

- Mamahi 'a e fatafata
- Nounou 'a e mānava
- Ongo'i 'oku tā vave 'a e mafu

'Oku si'isi'i 'a e faingamālie ke hoko 'a e ngaahi me'a ni. Kaekehe, fekumi ki ha tokoni faka faito'o 'i he taimi pē ko ia 'okapau 'oku ke a'usia 'a e ngaahi faka'ilonga ni.

Manatu'i, 'oku anga maheni pē ke 'asi ha ngaahi faka'ilonga si'isi'i, kau ki ai 'a e mofi, langa 'ulu, vaivaia, mo e langa hoko'anga hui/uoua, lolotonga 'a e 'uluaki uike 'i he hili ko ia hono ma'u ha fa'ahinga faito'o malu'i COVID-19. 'Oku fa'a kamata 'a e ngaahi ongo'i makehe ko eni 'i loto 'i he 'aho 'e tolu he hili hono fakahoko 'o e huhu malu'i, pea 'oku tonu ke 'osi pē 'i he hili ha ngaahi 'aho si'i mei ai.

'Oku kei fale'i lelei taha pē 'a e huhu malu'i

'Oku lahi ange 'a e lelei 'o e huhu malu'i 'i he fakatu'utamaki 'o e myocarditis. 'Oku 'aonga 'aupito 'a e huhu malu'i 'i hono faka'ehi'ehi mei he mate mo e mahaki, pea kau ai mo e malu'i mei he vailasi fo'ou mo hono ngaahi fotunga kehe (variant) fakatu'utamāki.

DOH 348-835 August 2021 Tongan

Ki hono fiema'u 'a e fakamatala ni 'i ha founga kehe, telefoni ki he 1-800-525-0127. Kiate kinautolu 'oku malu pe faingata'a'ia 'a e fanongó, kātaki 'o telefoni ki he 711 (Washington Relay) pe 'i-meili ki he civil.rights@doh.wa.gov.